

Mobilnost

[Voz i autobus](#)

[Biciklo / Pješačenje](#)

[Auto / Motor](#)

[Vozačka dozvola](#)

Voz i autobus

Javni prevoz je u Švicarskoj veoma razvijen. Praktično u svako mjesto i selo se može doći vozovima ili autobusima. Prevozna sredstva su tačna i voze u ravnomjernim intervalima.

Javni saobraćaj

Javni saobraćaj (ÖV) u Švicarskoj ima veliki značaj. Pošto je svako mjesto nekoliko puta u jednom satu dostupno vozom ili autobusom, mnogi putnici koriste javni saobraćaj. Prevoz je relativno skup. Međutim postoje razne mogućnosti uštede novca u prevozu. Može biti korisno ako se kupi pretplata ili karta sa popustom. Sa relativno niskom pretplatom "pola cijene" (Halbtaxabo) u cijeloj Švicarskoj se plaća samo pola od ukupne cijene prevozne karte.

Vozne karte i pretplate

Osobe koje hoće da koriste voz, moraju prije vožnje kupiti voznu kartu (Billett). U vozu se karte ne mogu kupiti. Za razliku od vozova u autobusima je moguće kupiti kartu. Na svim željezničkim stanicama i na većini autobuskih stanica se nalaze automati za kupovinu karata. Na velikim željezničkim stanicama postoje i šalteri. Karte se mogu kupiti i online ili preko mobilnog telefona. Za osobe koje više putuju, postoje mogućnosti raznih pretplata. Pretplate se mogu kupiti za pojedinačne linije, za pojedina područja ili za cijelu švicarsku saobraćajnu mrežu (Generalabonnement). Djeca u dobi do 6 godina putuju besplatno. Djeca, koja imaju "Junior" ili "Enkel" kartu (Junior- oder Enkelkarte), mogu se u dobi od 6 do 16 godina besplatno voziti sa roditeljima ili bakama i djedovima. Informacije o voznim kartama i pretplatama dostupne su na Švicarskim saveznom željeznicama (SBB) ili kod autobuskih prevoznika.

Kantona Aargau - A-Welle

"Tarifni savez A-Welle" (Tarifverbund A-Welle) u okviru kantona Aargau ima u ponudi specijalne cijene za karte, pretplate i dnevne karte. Područje kantona je podijeljeno u nekoliko zona. Karte ili pretplate kupljene za određenu zonu vrijede i za voz i autobus u biranoj zoni. Ako se putuje izvan te zone, potrebno se imati dodatni kartu.

Opštinske dnevne karte

Ukoliko se planira duže putovanje po Švicarskoj onda se u tom slučaju u mnogim opštinama mogu kupiti dnevne karte po sniženoj cijeni (Gemeindetageskarte). Količina ovih karata je ograničena, tako da se moraju pravovremeno rezervirati. Informacije se mogu dobiti u opštini.

Noćni prevoz

U kantonu Aargau autobusi i vozovi vikendom voze do kasno u noć. Upozorenje: Na noćnim linijama plaća se specijalni dodatak na kartu.

Više informacija (linkovi, adrese, brošure, informacioni listovi)

www.marhaban-aargau.ch/hr/mobilnost/voz-i-autobus

Biciklo / Pješačenje

Pošto je mreža biciklističkih staza dobro razvijena, vožnja biciklom u kantonu Aargau je veoma prijatna. Mnoge osobe koriste biciklo kako bi stigle do radnog mjesta. Za pješake ili planinare postoje posebne staze.

Pješke ili biciklom (Velo) na putu

Gradovi, kao i manja mjesta u Aargau su atraktivni i relativno bezbjedni za bicikliste i pješake, tako da puno osoba na kratkim relacijama ne koristi auto. Na mnogim mjestima postoje posebne biciklističke staze i putevi. Pješaci imaju uvijek prednost na pješačkim prelazima (izuzev kada su prelazi regulisani semaforom). Kanton Aargau nudi mnogo lijepih staza za šetnje i planinarenje, koje se mogu upoznati u slobodno vrijeme. Planinarske staze su označene žutim putokazima.

Pravila za bicikliste

Da bi se u Švicarskoj vozilo biciklo nije potrebno imati posebnu iskaznicu niti polagati ispit. U suštini važe ista saobraćajna pravila kao i za vozače automobila. Ukoliko postoje posebne staze za bicikla, one se moraju koristiti. Biciklo mora biti u voznom stanju (dvije dobre kočnice, zvono, reflektori naprijed i pozadi i na pedalama, svjetla naprijed i pozadi). Nošenje kacige nije obavezno, ali se preporučuje. Vozači bicikla trebaju u svakom slučaju zaključiti osiguranje od lične odgovornosti, jer su oni odgovorni za eventualno nanešenu štetu (osobama ili stvarima).

Učenje vožnje bicikla

Onaj ko želi da uči voziti biciklo može ići na kurs za voženje bicikla. Udruženje Pro Velo (Pro Velo) nudi kurseve u svim regionima kantona. Za migrante i migratkinje postoje u nekim mjestima posebni kursevi. Na berzama za bicikla (Velobörse) moguće je naći jeftina korištena bicikla.

Transportovanje bicikla

Onaj ko želi vozom ili autobusom transportovati biciklo, treba da ima za biciklo specijalnu voznu kartu. Nije uvijek i svuda moguće transportovati biciklo sa sobom. Za transport bicikla u vozu nekada je neophodno unaprijed rezervirati mjesto.

Više informacija (linkovi, adrese, brošure, informacioni listovi)

www.marhaban-aargau.ch/hr/mobilnost/biciklo--pjeaen

Auto / Motor

U Švicarskoj postoji dobro izgrađena putna mreža. Upotreba većine puteva je besplatna. Saobraćajna pravila su veoma važna. Kazne za prekršaje u saobraćaju su visoke.

Saobraćajna pravila

Saobraćajna pravila imaju veliki značaj za vozače automobila u Švicarskoj. Kazne su u poređenju sa drugim zemljama veoma visoke. U slučajevima teškog kršenja pravila može doći do oduzimanja vozačke dozvole. Neka važna pravila:

- Maksimalna brzina u naseljenim sredinama: 50 km/h, izvan naselja: 80 km/h i autoput: 120 km/h
- Na autoputu je zabranjeno preticati sa desne strane
- Svjetlo mora biti upaljeno i po danu
- Sve osobe u automobilu moraju imati vezane pojaseve
- Djeca moraju za vrijeme vožnje da sjede u sjedištima za djecu (do 12 godina starosti ili do visine od 150 centimetara)
- Telefoniranje tokom vožnje je dozvoljeno samo uz upotrebu mikrofona i zvučnika
- Vožnja pod dejstvom alkohola i droge je kažnjiva (granica 0.5 promila alkohola)
- Pješaci na pješačkom prelazu uvijek imaju prednost (osim ako je prelaz ulice regulisan semaforom)

Putarina

Puteve finansiraju Savez, kantoni i opštine. Upotreba puteva je besplatna. Izuzetak su autoputevi: Vozači koji žele koristiti autoputeve moraju kupiti svake godine naljepnicu za putarinu (Vignette). Ona se lijepi na prednje staklo. Naljepnice za autoput se mogu kupiti na benzinskim pumpama, u pošti ili u službama za saobraćaj.

Osiguranje

U Švicarskoj se smiju koristiti samo ona motorna vozila koja su osigurana. Razna osiguravajuća društva nude osiguranje od odgovornosti za motorna vozila (Motorfahrzeug-Haftpflichtversicherung). Osiguranje plaća nadoknadu štete koja se izazove motornim vozilom (materijalnu i ljudsku). Za oštećenja sopstvenog automobila može se zaključiti dodatno osiguranje (Kaskoversicherung). Upozorenje: Ukoliko se neko ponaša krajnje nepažljivo, moguće je da osiguranje ne plati štetu (na primjer, u slučaju vožnje pod uticajem alkohola ili droge). Osiguranje od odgovornosti za motorna vozila nije sadržano u osiguranju od privatne odgovornosti (Privat-Haftpflichtversicherung).

Uvoz motornog vozila

Ako neko želi da u Švicarsku uveze motorno vozilo, tada ta osoba mora to vozilo prijaviti na carini i ocariniti. Vozilo mora biti tehnički pregledano. Treba se posjedovati: osiguranje od odgovornosti za motorna vozila, švicarska vozačka dozvola i švicarske tablice za auto. Služba za drumski saobraćaj u Kantonu Aargau (Strassenverkehrsamt) daje više informacija.

Više informacija (linkovi, adrese, brošure, informacioni listovi)

www.marhaban-aargau.ch/hr/mobilnost/auto--motor

Vozačka dozvola

Da bi se u Švicarskoj moglo voziti auto ili motor, potrebno je imati važeću vozačku dozvolu. Inostrane vozačke dozvole se moraju prevesti nakon doseljenja u Švicarsku.

Inostrana vozačka dozvola

Osoba, koja se doselila u Švicarsku i već posjeduje vozačku dozvolu (Führerausweis), mora u roku od 12 mjeseci izvaditi švicarsku vozačku dozvolu. U tu svrhu se mora podnijeti zahtjev kod Službe za drumski saobraćaj (Strassenverkehrsamt). U zavisnosti od zemlje porijekla vozačke dozvole primjenjuju se različita pravila za promjenu dozvole. Moguće je da bude potrebna probna vožnja i da vozači moraju polagati švicarski teoretski ispit. Služba za drumski saobraćaj Kantona Aargau daje više informacija.

Polaganje vozačkog ispita

Da bi se u Švicarskoj dobila vozačka dozvola, potrebno je položiti ispit. Vozački ispit se sastoji od teorijskog i praktičnog dijela. Ispit mogu polagati samo osobe koje su napunile 17 godina. Teorijski ispit se možeu kantonu Aargau polagati na njemačkom, francuskom i italijanskom jeziku. Služba za drumski saobraćaj pruža detaljnije informacije o uslovima i postupku polaganja. Za vožnju kamiona, autobusa i taxi vozila potrebno je polagati poseban vozački ispit.

Više informacija (linkovi, adrese, brošure, informacioni listovi)

www.marhaban-aargau.ch/hr/mobilnost/vozaka-dozvol